

# НАРЕДБА № 1 ОТ 4 ЯНУАРИ 2010 Г. ЗА РАБОТНИТЕ ЗАПЛАТИ НА ПЕРСОНАЛА В ЗВЕНАТА ОТ СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

Издадена от Министерството на образованието, младежта и науката  
Обн. ДВ. бр.4 от 15 Януари 2010г.

## Раздел I.

### Общи положения

**Чл. 1.** (1) С наредбата се уреждат редът и начинът за определяне на месечните работни заплати на педагогическия и непедagogическия персонал в звената от системата на народната просвета.

(2) Педагогическият персонал включва лицата, заемщи длъжностите: директор, помощник-директори по учебната дейност, по учебно-производствената дейност и по спортна подготовка, ръководител на компютърен кабинет, ръководител на филиал в междуучилищен център за трудово-политехническо обучение (МУЦТПО), учителските и възпитателските длъжности, логопед, психолог, педагогически съветник, корепетитор, хореограф, педагог, ресурсен учител.

(3) Наредбата се прилага при определяне на работните заплати на персонала в държавните и общинските детски градини, училища и обслужващи звена от системата на народната просвета с изключение на обслужващите звена по чл. 33а, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 6 от Закона за народната просвета.

**Чл. 2.** Брутната работна заплата се състои от:

1. основна работна заплата;
2. допълнителни трудови възнаграждения;
3. други трудови възнаграждения.

## Раздел II.

### Основна работна заплата

**Чл. 3.** Основната месечна работна заплата за педагогическия персонал е възнаграждение за изпълнението на нормата преподавателска работа и другите трудови задължения, присъщи за длъжността в съответствие с уговорената в индивидуалния трудов договор продължителност на работното време.

**Чл. 4.** (1) Индивидуалните основни месечни работни заплати на педагогическия персонал при нормална продължителност на работното време се договарят в размери не по-ниски от определените в приложение № 1 по длъжностни нива.

(2) Изключения от минималните размери на основните месечни работни заплати на педагогическия персонал се допускат, когато:

1. лицето притежава висше образование с придобита образователно-квалификационна степен "бакалавър" по чл. 42, ал. 1, т. 1, буква "а" (професионален бакалавър по ...) от Закона за висшето образование (ЗВО) или не отговаря на изискванията за заемане на длъжността;
2. индивидуалната норма преподавателска работа на лицето е под установената минимална норма задължителна преподавателска работа.

(3) При определяне на по-висока норма преподавателска работа на педагогическия персонал се определя по-висока индивидуална основна месечна работна заплата при условия и по ред, определени в колективен трудов договор и/или във вътрешните правила за работната заплата.

(4) Когато в началото на учебната година се определи по-ниска индивидуална норма преподавателска работа от досегашната или по време на учебните занятия определената индивидуална норма се намали, основната работна заплата се намалява пропорционално на намалението на нормата.

**Чл. 5.** Индивидуалните основни месечни работни заплати на непедagogическия персонал при нормална продължителност на работното време се договарят в размери не по-ниски от минималната работна заплата за страната.

**Чл. 6.** (1) Механизмите за определяне на основните работни заплати на педагогическия и непедagogическия персонал с изключение на директорите на детските градини, училищата или

обслужващите звена се договорят в колективен трудов договор и/или се включват във вътрешните правила за работната заплата на детската градина, училището или обслужващото звено.

(2) Колективен трудов договор по ал. 1 се сключва при условията и по реда на Кодекса на труда между представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, а в детските градини, училищата или обслужващите звена - между директора и синдикалните организации.

(3) Органите на синдикалните организации в детската градина, училището или обслужващото звено имат право да участват в подготовката на проекта на вътрешните правила за работната заплата по ал. 1, за което директорът задължително ги поканва.

(4) Конкретните размери на индивидуалните основни работни заплати за звената от системата на народната просвета, които прилагат системата на делегираните бюджети, се договарят от директора съобразно колективния трудов договор и/или вътрешните правила за работната заплата въз основа на определените годишни средства за заплати в рамките на утвърдения бюджет на детската градина, училището или обслужващото звено и се определят в индивидуалния трудов договор.

(5) Конкретните размери на индивидуалните основни работни заплати на персонала в звената от системата на народната просвета, които не прилагат системата на делегираните бюджети, се договарят от директора съобразно колективния трудов договор и/или вътрешните правила за работната заплата в рамките на утвърдените от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити средства за работни заплати и се определят в индивидуалния трудов договор.

**Чл. 7.** (1) При определяне на основните работни заплати на директорите на звената от системата на народната просвета задължително се отчитат броят на децата и учениците в детската градина, училището или обслужващото звено и видът на училището или обслужващото звено.

(2) Правилата за определяне на основните работни заплати на директорите на държавните детски градини, на държавните и общинските училища и обслужващи звена се определят ежегодно със заповед на министъра на образованието, младежта и науката след съгласуване с представителните организации на работодателите в системата на народната просвета, с финансиращия орган на държавните детски градини и училища и с Националното сдружение на общините в Република България.

(3) Правилата за определяне на основните работни заплати на директорите на общинските детски градини се определят ежегодно със заповед на кмета на общината след съгласуване с представителните организации на работодателите или с директорите на детските градини на територията на общината.

(4) Правилата, определени по реда на ал. 2 и 3, са задължителни при договаряне на конкретните размери на индивидуалните основни работни заплати на директорите.

### **Раздел III.**

#### **Допълнителни и други трудови възнаграждения**

**Чл. 8.** (1) В брутната работна заплата на персонала в системата на народната просвета освен допълнителните трудови възнаграждения, определени в Кодекса на труда и подзаконовите нормативни актове, се включват и следните допълнителни трудови възнаграждения:

1. за изпълнение на учебни часове над минималната норма задължителна преподавателска работа, ако те не са отчетени при определянето на основната работна заплата;
2. за професионално-квалификационна степен;
3. за преподаване на учебни предмети на чужд език с изключение на учебния предмет "чужд език";
4. на класен ръководител - за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация на съответната паралелка;

5. за безплатна храна - на непедagogическия персонал в детските градини и персонала в столовете и кухните на училищата;
  6. за постигнати резултати от труда през учебната година съгласно раздел IV;
  7. за проверка на изпитни материали от външно оценяване и олимпиади;
  8. за изпитване на един ученик в задочна, кореспондентска, индивидуална и самостоятелна форма на обучение;
  9. за провеждане на държавен изпит по практика за придобиване степен на професионална квалификация по професията/специалността;
  10. за проверка на една писмена работа от държавен изпит по теория за придобиване степен на професионална квалификация по професията/специалността.
- (2) В брутната работна заплата на персонала в системата на народната просвета може да се включват и следните допълнителни трудови възнаграждения, ако са определени във вътрешните правила за работната заплата и/или в колективен трудов договор:
1. за работа при специфични условия на труд на персонала в специалните детски градини и училища;
  2. за придобита квалификация по дефектология за работа в специалните училища и специалните детски градини;
  3. за официални празници или за началото на учебната година - до три пъти годишно.
- (3) С национални програми или в колективен трудов договор с вътрешните правила за работната заплата и/или с индивидуалния трудов договор може да бъдат определяни и други видове допълнителни трудови възнаграждения.
- (4) Допълнителното възнаграждение по ал. 1, т. 4 се изплаща на класните ръководители за съответните дейности, които се извършват 45 минути извън седмичното разписание на учебните занятия по график, утвърден от директора. Възнаграждението се изплаща само през времето на учебните занятия.
- (5) Допълнителното възнаграждение по ал. 2, т. 1 се изплаща само за действително отработеното време, през което лицето е работило при специфични условия на труд.
- (6) Допълнителното възнаграждение за придобита професионално-квалификационна степен по ал. 1, т. 2 е с постоянен характер.
- Чл. 9.** Когато е налице основание за изплащане на допълнително трудово възнаграждение за образователна и научна степен "доктор" или научна степен "доктор на науките", свързана с изпълняваната работа, и на допълнително трудово възнаграждение по чл. 8, ал. 1, т. 2, лицето получава най-благоприятното допълнително трудово възнаграждение.
- Чл. 10.** (1) Видовете допълнителни възнаграждения на педагогическия и непедagogическия персонал с изключение на директорите на детските градини, училищата или обслужващите звена, както и механизмите за определяне на техния размер се договарят в колективен трудов договор и/или се включват във вътрешните правила за работната заплата на детската градина, училището или обслужващото звено при условията и по реда на чл. 6, ал. 2 и 3.
- (2) Конкретните размери на допълнителните възнаграждения за звената от системата на народната просвета, които прилагат системата на делегираните бюджети, се договарят от директора съобразно колективния трудов договор и/или вътрешните правила за работната заплата в рамките на утвърдения бюджет на детската градина, училището или обслужващото звено и се определят в индивидуалния трудов договор.
- (3) Конкретните размери на допълнителните възнаграждения на персонала в звената от системата на народната просвета, които не прилагат системата на делегираните бюджети, се договарят от директора съобразно колективния трудов договор и/или вътрешните правила за работната заплата в рамките на утвърдените от първостепенния распоредител с бюджетни кредити средства за работна заплата и се определят в индивидуалния трудов договор.
- Чл. 11.** (1) Видовете допълнителни възнаграждения на директорите на държавните детски градини, на държавните и общинските училища и обслужващите звена, както и правилата за

определяне на техният размер се утвърждават ежегодно със заповед на министъра на образованието, младежта и науката след съгласуване с представителните организации на работодателите в системата на народната просвета, с финансиращия орган на държавните детски градини и училища и с Националното сдружение на общините в Република България.

(2) Видовете допълнителни възнаграждения на директорите на общинските детски градини се определят ежегодно със заповед на кмета на общината след съгласуване с представителните организации на работодателите или с директорите на детските градини на територията на общината.

(3) Видовете допълнителни възнаграждения и правилата, определени по реда на ал. 1 и 2, са задължителни при договаряне на конкретните работни заплати на директорите.

#### **Раздел IV.**

##### **Условия и ред за определяне на допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда на педагогическия персонал**

**Чл. 12.** (1) Допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда през учебната година се изплаща на педагогическия персонал в детските градини, училищата и обслужващите звена, с изключение на директорите, въз основа на оценяване, извършено по показатели (приложение № 2) и критерии към тях, приети с решение на педагогическия съвет.

(2) Допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда през учебната година се изплаща на директорите на детските градини, училищата и обслужващите звена въз основа на оценяване, извършено по показатели (приложение № 3) и критерии към тях, определени от работодателя в зависимост от вида и спецификата на детската градина, училището или обслужващото звено.

(3) Резултатите от труда на педагогическия персонал се оценяват след приключване на учебната година, но не по-късно от 15 октомври.

**Чл. 13.** (1) Средствата за допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда през учебната година на педагогическия персонал, с изключение на директора, са включени в единните разходни стандарти за едно дете или ученик и се планират в рамките на бюджетите на училищата, детските градини и обслужващите звена в размер между 3% и 4% от годишния размер на средствата за работни заплати.

(2) Средствата за изплащане на допълнителното възнаграждение за постигнати резултати от труда на директорите на училищата, детските градини и обслужващите звена се осигуряват по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити чрез бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката и се изплащат в зависимост от получения брой точки при оценяването.

**Чл. 14.** (1) Право на допълнително възнаграждение за постигнати резултати от труда имат лицата от педагогическия персонал, които са в трудови правоотношения с детската градина, училището или обслужващото звено към края на учебната година и имат действително отработени при същия работодател най-малко 7 месеца за учебната година, за която се отнася оценяването (без различните видове отпуск).

(2) Право на допълнително възнаграждение за постигнати резултати от труда имат и лицата от педагогическия персонал, чието трудово правоотношение е прекратено преди края на учебната година, но имат действително отработени (без различните видове отпуск) най-малко 7 месеца за учебната година при същия работодател. Оценяването на резултатите от труда за тези лица се извършва в срока по чл. 12, ал. 3 за периода преди прекратяване на трудовото правоотношение, а размерът на допълнителното им възнаграждение се определя по реда на чл. 17, ал. 1 и се изплаща като дължима сума за изминал период от време.

(3) Лицата, изпълняващи норма задължителна преподавателска работа в повече от една детска градина, училище или обслужващо звено, получават допълнително възнаграждение за постигнати резултати от труда там, където е разкрито работното място.

**Чл. 15.** (1) Оценяването на постигнатите резултати от труда в детски градини, училища и обслужващи звена с педагогически персонал до 10 души се извършва от директора.  
(2) Оценяването на постигнатите резултати от труда в детски градини, училища и обслужващи звена с педагогически персонал над 10 души се извършва от комисия, председател на която е директорът. Броят на членовете и съставът на комисията се избират от педагогическия съвет.  
(3) Оценяването на постигнатите резултати от труда на помощник-директорите и на членовете на комисията се извършва от директора.  
(4) Оценяването на постигнатите резултати от труда на директорите се определя от комисия, която включва:

1. експерти от съответния регионален инспекторат по образованието и от общинската администрация - за общинските училища и обслужващи звена;
  2. експерти от съответния регионален инспекторат по образованието и от финансиращия орган - за държавните детски градини, училища и обслужващи звена;
  3. експерти от Министерството на културата - за училищата по изкуствата и училищата по култура, финансирани от Министерството на културата;
  4. експерти от общинската администрация и от съответния регионален инспекторат по образованието - за общински детски градини.
- (5) Комисиите по ал. 4, т. 1 и 2 се определят със заповед на началника на регионалния инспекторат по образованието, а комисиите по ал. 4, т. 4 - със заповед на кмета на общината.  
(6) Представителите на общинската администрация - в случаите по ал. 1, на финансиращия орган - в случаите по ал. 2, и на регионалния инспекторат по образованието - в случаите по ал. 4, се определят по предложение съответно на кмета на общината, на финансиращия орган и на началника на регионалния инспекторат по образованието.

**Чл. 16.** (1) Резултатите от труда на педагогическия персонал се оценяват чрез попълване на карта за всяко лице, съдържаща показателите за оценка и критериите към тях.  
(2) Картата за оценка на резултатите от труда се подписва от комисията по чл. 15, ал. 2 и 4, съответно от директора - в случаите по чл. 15, ал. 1 и 3.  
(3) С картата за оценка на резултатите от труда се запознава оценяваното лице, което се удостоверява с подписа му.  
(4) Картата за оценка на резултатите от труда се съхранява в личното трудово досие на оценявания.

**Чл. 17.** (1) Размерът на допълнителното възнаграждение на всяко лице от педагогическия персонал, с изключение на директора, се определя в рамките на средствата по чл. 13, ал. 1 пропорционално на получения от него общ брой точки в картата за оценка спрямо общия брой точки на педагогическия персонал в училището.  
(2) Размерите на допълнителните възнаграждения на педагогическия персонал се определят със заповед на директора на детската градина, училището или обслужващото звено.  
(3) Изплащането на допълнителните възнаграждения за постигнати резултати от труда се извършва до един месец след издаване на заповедта по ал. 3.

#### **Допълнителни разпоредби**

§ 1. Професионално-квалификационна степен се удостоверява със свидетелство, издадено от специализираните институти за повишаване квалификацията на учителите съгласно чл. 15, ал. 1 от Наредба № 5 от 1996 г. за условията за повишаване квалификацията на педагогическите кадри в системата на народната просвета и реда за придобиване на професионално-квалификационни степени (обн., ДВ, бр. 6 от 1997 г.; попр., бр. 8 от 1997 г.; доп., бр. 73 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 101 от 1999 г.) или със свидетелство по чл. 11, ал. 1 от Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с ПМС № 215 от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2004 г.; изм., бр. 10, 39 и 79 от 2009 г.).

### Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (1) Индивидуалните основни работни заплати на персонала в системата на народната просвета, договорени до влизане в сила на тази наредба, не се намаляват.

(2) Индивидуалните основни работни заплати на лицата, заели длъжностите "старши учител" и "главен учител", се увеличават от 1.I.2010 г., както следва:

1. за "старши учител" - с не по-малко от 33 лв. над получаваната индивидуална основна работна заплата за длъжността "учител";

2. за "главен учител" - с не по-малко от 66 лв. над получаваната индивидуална основна месечна работна заплата за длъжността "учител".

(3) Средствата за увеличението на работните заплати за длъжностите по ал. 2 са включени в единните разходни стандарти за едно дете/ученик и се планират като елемент на средствата за работна заплата в рамките на бюджетите на училищата, детските градини и обслужващите звена.

§ 3. Когато при влизане в сила на тази наредба като елемент на основната работна заплата на лицата от педагогическия персонал е включено възнаграждение за притежавана професионално-квалификационна степен, не се договаря допълнителното трудово възнаграждение по чл. 8, ал. 1, т. 2, докато неговият размер е елемент на основната работна заплата.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 5, ал. 1, т. 2 от Постановление № 46 на Министерския съвет от 2009 г. за заплатите в бюджетните организации и дейности (обн., ДВ, бр. 18 от 2009 г.; изм., бр. 36, 64, 81, 85, 89, 90 и 93 от 2009 г.; попр., бр. 95 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2009 г.) и чл. 124, ал. 4 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета (обн., ДВ, бр. 68 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 19 от 2000 г., бр. 53 от 2001 г., бр. 7 и 68 от 2002 г., бр. 19 и 33 от 2003 г.; попр., бр. 48 от 2003 г.; изм., бр. 65 и 99 от 2003 г., бр. 15 от 2004 г. и бр. 7, 51, 87 и 94 от 2009 г.).

§ 5. Отменя се Наредба № 2 от 2008 г. за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета (ДВ, бр. 27 от 2008 г.).

#### Приложение № 1 към чл. 4, ал. 1

Група	Длъжности	Минимална основна работна заплата от 1.I.2010 г.
I.	директор на училище,	- 590 лв.
Педагогически специалисти с ръководни функции	детска градина и обслужващо звено помощник-директор	- 540 лв.
II.	младши учител, младши възпитател	- 450 лв.
Педагогически специалисти	учител, ръководител на компютърен кабинет, ръководител на филиал в междуучилищен център за трудовополитехническо	- 450 лв.

обучение (МУЦТПО), логопед, психолог, педагогически съветник, корепетитор, хореограф, педагог, ресурсен учител, възпитател старши учител, старши възпитател	- 483 лв.
главен учител, главен възпитател	- 516 лв.

Приложение № 2 към чл. 12, ал. 1

Показатели за оценяване на резултатите от труда на педагогическите специалисти (с изключение на директорите)

№ по ред	Показатели	Точки
1.	Планиране, организация и провеждане на образователно-възпитателния процес	14
2.	Използване на интерактивни методи, иновации и ИКТ в образователно-възпитателния процес	8
3.	Работа в екип за създаване на подходяща образователно-възпитателна среда (комуникация с педагогическия съветник, психолога, участие в комисии и др.)	8
4.	Работа с деца и ученици, в т.ч. застрашени от отпадане; в риск; в мултикултурна среда; със специални образователни потребности и/или хронични заболявания и др.	8
5.	Работа с деца и ученици за участие и заемане на призови места в общински, областни, регионални, национални и международни състезания, конкурси и олимпиади	7
6.	Работа с родителите	6
7.	Работа с деца и ученици в	7

	извънкласна и извънучилищна дейност	
8.	Работа в методически обединения и подпомагане на новопостъпили учители	7
9.	Разработване и реализиране на проекти	5
10.	Получени професионални отличия и награди през оценявания период и избрани от детската градина, училището, обслужващото звено показатели	30

Максимален брой точки: 100

Приложение № 3 към чл. 12, ал. 2

Показатели за оценяване на резултатите от труда на директорите

№	Показатели	Точки
1	2	3
1.	Планиране, организация и контрол на образователно-възпитателния процес	20
2.	Реализиране на план-приема и пълняемост на паралелките	8
3.	Управление на човешките ресурси и реализиране на квалификационната дейност	10
4.	Привличане на алтернативни източници на финансиране и обогатяване на техническите и на дидактическите средства, материалната база, сградния фонд и дворното пространство	10
5.	Въвеждане на иновационни практики и работа по проекти	8
6.	Ритуализация на училищния живот, създаване на условия за целодневна организация и за извънкласна работа	8
7.	Координация, комуникация и сътрудничество с училищното настоятелство, социалните партньори,	8

- неправителствени  
организации
8. Участие в дейности по развитие на образователната система на общинско, регионално и/или национално ниво. 8
  9. Получени професионални отличия и награди през оценявания период и избрани от работодателя показатели 10
  10. Осигурено заместване за часовете на отсъстващите учители над 70% за учебната година 10

Максимален брой точки: 100